



«Mottakernavn»

«Adresse»

«Postnr» «Poststed»

«Kontakt»

Saksbehandler, innvalgstelefon

Karen Elin Bakke, 5557 2126

## Bergen kommune gnr. 111 bnr. 83 – Kokstaddalen. Klage over reguleringsvedtak

Vi viser til klager fra Forum for natur og friluftsliv Hordaland, fra Per Kaarbø, og fra ABO Plan & Arkitektur på vegne av eier av Kokstaddalen 2 og 4. Videre viser vi til Bergen kommunes oversendelse av klagesaken til oss den 12.01.2023.

### Vedtak

**Statsforvalteren i Vestland opphever Bergen kommunes reguleringsvedtak av 22.06.2022, sak 183/22.**

**Saken blir sendt tilbake til kommunen for ny behandling.**

### Sakens bakgrunn

Vi forutsetter at partene er kjent med saksdokumentene og sakens tidligere behandling, men nevner følgende:

Bergen bystyre traff følgende vedtak i møte den 22.06.2022 sak 183/22:

«

1. I medhold av plan- og bygningsloven §§ 12-12, jf. 12-11, vedtas følgende forslag til detaljregulering:

a. Ytrebygda, Gnr. 111, Bnr. 83 mfl., Kokstaddalen, arealplan-ID 65960000, vist på plankart, sist datert 06.04.2022

b. Tilhørende reguleringsbestemmelser, sist datert 07.04.2022,

2. Med følgende endringer i bestemmelsene:

a. § 3.1.1.2.f utgår og erstattes med «Bygningsvolumene i hvert felt (BKB1-7) skal fremstå med helhetlige kvaliteter som knytter dem sammen. Dette kan være materialitet, fargebruk, retningsgivende elementer eller lignende. Reduksjon i klimapåvirkning skal vektlegges ved valg av materialer. Utvendige bygningsflater skal ha matte naturfarger. Fasadeuttrykket skal være i naturmaterialer som tre og stein. Det skal ikke brukes reflekterende materialer».



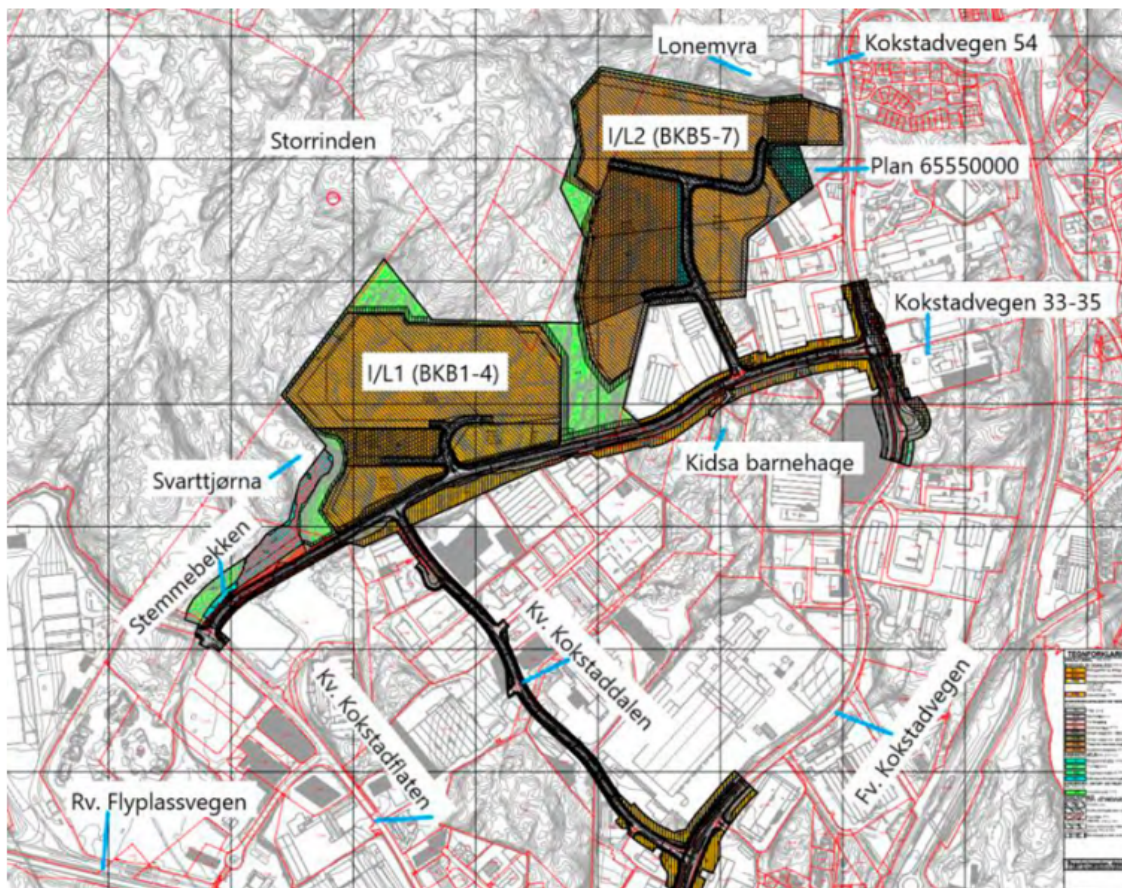
b. Ny bestemmelse § 3.1.7.6 «Det tillates kun VA-tiltak og beplantning utenfor byggegrensen langs nordsiden av feltet BKB6».

c. Tillegg til bestemmelse § 2.2.3, «bevares som eller» slik at den lyder: Utendørsareal som ikke tas i bruk til lagring, kjøreveg eller parkering skal bevares som eller opparbeides som grøntareal. Kantsoner innenfor byggeformål, som ikke benyttes til trafikk eller parkering, skal beplantes.

### 3. Med følgende endringer på plankartet:

a. Bestemmelsesområdet #5 utgår langs nordsiden av felt BKB6, frem til regulert høydelinje i øst. 4. Før kunngjøring må plankart og reguleringsbestemmelser rettes i samsvar med bystyrets vedtak.

Planens formål er å legge forholdene til rette for to større industri- og lagerområder fordelt på syv delfelt (BKB 1-7). Planen åpner for ca. 103.000 m<sup>2</sup> BRA innenfor et planområde på ca. 386 daa. Utnyttelsesgraden er i hovedsak satt til maks %-BRA= 50 % inkludert parkering. Posten Bring er en hovedaktør innenfor planområdet, og ønsker å samlokalisere sin virksomhet i regionen i en ny logistikkterminal (delfelt BKB1). BIR og BKK ønsker i tillegg å etablere seg innen planområdet med en ny energisentral basert på returvirke (delfelt BKB4). Utover de nevnte aktørene er det regulert for mindre og større delfelt med formål industri/lager (delfelt BKB, 5-7).



Utsnittet viser plankartet med markering av hovedtema.<sup>1</sup>

<sup>1</sup> Illustrasjonen er sakset fra saksdokumentene.



### Vedtaket ble påklaget av Forum for natur og friluftsliv Hordaland <sup>2</sup>

Det anføres bl.a. at planen er svært omfattende og vil medføre stor skade på naturmangfoldet i området. Det anføres videre at planarbeidet ikke har prøvd å ta hensyn til naturmangfoldet som har størst verdi, og at naturmangfoldrapporten/kunnskapsgrunnlaget ikke har hatt noen påvirkning på utformingen av reguleringsplanen. I stedet følger reguleringsplanen i all hovedsak den vedtatte områdereguleringsplanen fra 2015, som ble utarbeidet før man hadde spesifikk kunnskap om naturmangfoldet i området. Det fremkommer heller ikke av beslutningen at prinsippene for offentlig beslutningstaking er fulgt, jf. naturmangfoldloven § 7 og §§ 8-12. Det anføres videre at det foreligger feil i naturmangfoldrapporten som er lagt til grunn for beslutningen. Den aktuelle planprosessen oppfyller heller ikke kravene som ligger i sentrale deler av naturmangfoldloven. Klager mener derfor at kommunen må ta klagen til følge, og da komme frem til at reguleringsplanen ikke er gyldig.

### Vedtaket er videre påklaget av ABO Plan& Arkitektur på vegne av eier av Kokstaddalen 2 og 4<sup>3</sup>.

Det vises til at det ikke er samsvar mellom kart og bestemmelser for eksisterende avkjørsel inn til Kokstaddalen 2. Det vises til at intensjonen har vært å opprettholde dagens avkjørsel. Det er også avgjørende for nåværende aktivitet på eiendommen at avkjørselen opprettholdes med både inn- og utkjøringsmulighet. Dette er ikke entydig sikret slik planen nå er vedtatt. Det klages på bakgrunn av dette på feil bruk av symbol i plankartet og bes om at utkjøringspila erstattes med avkjørselspila i #7.

### Vedtaket er også påklaget av Per Kaarbø, Kokstaddalen 28.<sup>4</sup>

*«Som tidligere anført finner vi at pålegg om ny innkjørsel er urimelig. Vi har fra starten av bedt om at veien videre opp i dalen ble lagt mot tidligere ubebygde tomt der hvor Bertel O Steens anlegg ligger nå uten at vi fikk gehør for det. Vi blir således pålagt å anlegge ny adkomst før vi har anledning til å gjøre noe som helst på vår eiendom, en sak som vil koste oss mye, hvor mye vites ikke pr. idag, men billig blir det ikke. Vi taper også utbyggbart areal. Erstatningskrav vil bli gjort gjeldende såfremt planlagt endring av innkjørsel opprettholdes.»*

Bergen kommune har gjennomgått klagen, men har ikke funnet grunn til å ta disse til følge.<sup>5</sup> Saken er derfor sendt oss for klagebehandling etter plan- og bygningsloven.

Vi ble kontaktet av Forum for Natur og Friluftsliv Hordaland den 13.03.2023. Det ble vist til at skogen i delområde I/L1 nå er hogd. Den andre delen av planområdet er fremdeles intakt (I/L). Det ble bedt om at Statsforvalteren i Vestland fatter vedtak om utsatt iverksettelse av reguleringsplanens I/L2, slik at ikke skog kan hogges før klagesaken er avgjort.

Vi kontaktet Posten Norge AS ved eiendomsdirektør på telefon den 17.03.2023. Han bekreftet at det ikke ville igangsettes hogst på delfeltet I/L2 i perioden frem til vi behandler klagen over reguleringsvedtaket.

### **Rettsregler**

Etter plan- og bygningsloven ( pbl.) § 12-12, jf. pbl. § 1-9 kan bystyrets vedtak om regulering påklages. Departementet har delegert sin myndighet som klageinstans til Statsforvalteren.

---

<sup>2</sup> Brev av 11.11.2022.

<sup>3</sup> Jf. brev av 11.11.2022.

<sup>4</sup> Jf. brev av 10.11.2022.

<sup>5</sup> Jf. kommunens oversendelsesbrev til oss av



Det er bystyret som har det øverste ansvaret for planarbeidet i kommunen. Det ligger dermed til bystyret som kommunal planmyndighet å fastlegge arealbruken i kommunen gjennomkommuneplanen og reguleringsplaner.

Etter pbl. § 1-1 skal planarbeidet fremme lovens målsetting om bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner. Fastlegging av arealbruken må bygge på en samfunnsmessig helhetsvurdering av hva som er den mest gunstigste bruksmåten.

I denne saken foreligger det ikke innsigelse fra offentlige myndigheter mot reguleringsvedtaket slik det er vedtatt av bystyret. Vilkårene for at kommunen kan egengodkjenne planen er derfor til stede, jf. pbl. § 12-12, jf. § 12-13.

#### Overordnede planer

I kommuneplanens arealdel KPA 2018 er arealet avsatt til industri/kontor/lager, med noe mindre deler avsatt til landbruk-, natur- og friluftsliv (LNF-formål). Reguleringsvedtaket samsvarer også i hovedsak med gjeldende områdereguleringsplan for Kokstad Vest og Storrinden, vedtatt av bystyret den 25.11.2015. Områdeplanen viser det aktuelle arealet med industri- og lagerformål, samt noe friluftformål.

#### Naturmangfoldloven

Formålet med Naturmangfoldloven (nml.) er at *«naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur»*, jf. lovens § 1.

I nml. §§ 8-12 er det gitt anvisning på en rekke miljøprinsipper som skal hensyntas ved offentlige beslutninger:

- § 8 stiller krav til kunnskapsgrunnlaget som ligger til grunn for beslutningene
- § 9 oppstiller et «føre-var-prinsipp»
- § 10 sier at påvirkningen på et økosystem skal vurderes ut fra den «samlede belastningen» systemet er eller vil bli utsatt for
- § 11 bestemmer at tiltakshaver skal bære kostnadene ved å hindre eller begrense naturskadene ved tiltaket
- § 12 krever at man forsøker å unngå eller begrense skadene på naturmangfoldet gjennom valg av driftsmetoder, teknikk og lokalisering

Det følger av nml. § 7 første punktum at prinsippene i §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. I andre punktum heter det videre at *«vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen»*.

Daværende Miljøverndepartementet kom 06.10.2011 med en uttalelse om hvordan saker som omhandler plan- og bygningsloven og naturmangfoldloven skal behandles.<sup>6</sup> Her fremkommer det at *«jo mer og verdifullt naturmangfold som berøres, desto grundigere må saken vurderes etter loven»*. Videre fremkommer følgende om interesseavveiningen ved beslutninger etter plan- og bygningsloven:

*«Alle planvedtak etter plan- og bygningsloven bygger på en interesseavveining. Hvilken vekt prinsippene i §§ 8-12 i naturmangfoldloven, sammen med forvaltningsmålene i § 4 og § 5 blir tillagt i denne avveiningen,*

---

<sup>6</sup> Planjuss 1/2012 side 4, <https://www.regjeringen.no/no/dokument/dep/kdd/nyhetsbrev-fra-kmd/planjuss/planjuss-12012/id669326/>



*avhenger av hvilke naturmangfoldverdier som finnes, i hvilket omfang de vil bli berørt og av andre hensyn i saken. For å sikre mest mulig ensartet forvaltning i tråd med prinsippene, kreves det i § 7 i naturmangfoldloven at vurderingen og vektleggingen av prinsippene skal framgå av beslutningen. Det innebærer en plikt til å synliggjøre hvordan prinsippene er vurdert i den enkelte sak, i hvilken grad de er relevante, og hvilken vekt de er tillagt. Dersom planvedtaket berører naturtyper som er truet eller nært truet på Norsk Rødliste for arter 2010 eller verdifulle arter Norge har et særlig ansvar for, skal prinsippene i §§ 8-12 tillegges større vekt.»*

#### Krav til begrunnelse

Fvl. § 24 første ledd slår fast at «[e]nkeltvedtak skal grunngis». De kravene som stilles til innholdet i begrunnelsen fremgår av fvl § 25. I § 25 første ledd heter det at begrunnelsen «skal vise de reglene vedtaket bygger på» og begrunnelsen skal «gjengi innholdet av reglene vedtaket bygger på» dersom det er nødvendig for at partene skal være i stand til å forstå vedtaket. I tillegg blir det slått fast at de «[h]ovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av det forvaltningsmessige skjønn, bør nevnes.»

En begrunnelse for et enkeltvedtak skal gi partene en forklaring og redegjøre for de hensynene som vedtaket bygger på. Partene vil da lettere kunne forstå bakgrunnen for at saken fikk et slikt utfall. Et forvaltningsvedtak kan kjennes ugyldig når begrunnelsen ikke gir et tilstrekkelig grunnlag for å vurdere om vedtaket lider av innholdsmessige feil. Det er slått fast i rettspraksis at mangler ved begrunnelsen kan tyde på svikt ved selve avgjørelsen og kan medføre at vedtaket blir ugyldig.

Inge Lorange Backer skriver i Naturmangfoldloven Kommentartutgave (2010) på s. 86 om naturmangfoldloven § 7 og begrunnelse:

*«Annet punktum bestemmer at det skal fremgå av beslutningen hvilken rolle prinsippene i §§ 8 til 12 har spilt for avgjørelsen. Etterlevelse av dette kan både sikre at de faktisk får betydning, og gi grunnlag for kontroll med at det skjer. For enkeltvedtak betyr annet punktum et spesifikt tillegg til de generelle krav til begrunnelse for vedtaket som fvl. § 25 stiller.»*

*Det er viktig at de utøvende myndighetene lojalt følger opp lovgivers krav etter naturmangfoldloven. Krav til begrunnelse oppfordrer til større grundighet og nøyaktighet ved behandling og avgjørelse av saken, noe som i neste omgang vil føre til flere materielt sett riktige avgjørelser.*

#### **Vår vurdering**

##### Til saksbehandlingen

Det følger av fvl. § 28 at enkeltvedtak kan påklages av en part eller andre med rettslig klageinteresse i saken. Vedtaket er bl.a. påklaget av Forum for Natur og Friluftsliv Hordaland. Spørsmålet om det foreligger rettslig klageinteresse for disse er avhengig av om klagerne har en viss aktuell tilknytning til saken og saksutfallet. Organisasjoner, foreninger og interessegrupper vil ha rettslig klageinteresse når vedtaket innebærer et inngrep i interesser som de har som formål å ivareta. Om foreningen/organisasjonen/interessegruppen anses som en naturlig representant for å klage på vegne av den konkrete interessen, kommer bl.a. an på foreningen/ organisasjonen/ interessegruppens aktivitet, formål, medlemstall og geografiske tilhørighet.

Forum for Natur og Friluftsliv Hordaland er et samarbeidsforum for natur- og friluftslivsorganisasjoner i Hordaland, som arbeider for å ta vare på natur- og friluftslivinteressene i det tidligere fylket. Det fremkommer i overskriften på klagen at klagen er sendt på vegne av Naturvernforbundet Hordaland og BirdLife Norge avd. Hordaland. Vi legger til grunn at Forum for Natur og Friluftsliv Hordaland er en naturlig representant for friluftsliv- og naturinteressene som nødvendigvis vil bli berørt av reguleringsvedtaket. I tillegg har man tradisjonelt vært liberale når det gjelder hvilke



interesser som kan gi klagerett i bygge- og regulerings saker. Når kommunen har vurdert det slik at Forum for Natur og Friluftsliv Hordaland har rettslig klageinteresse i denne saken, finner vi ikke grunn til å sette til side denne vurderingen. Vi vurderer det derfor slik at Forum for Natur og Friluftsliv Hordaland har rettslig klageinteresse i saken. Vilkårene for å behandle klagen fra Forum for Natur og Friluftsliv Hordaland er derfor oppfylt, jf. fvl. § 28.

#### Forholdet til naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven gjelder i alle saker som berører økosystemer, naturtyper og arter. Reguleringsvedtaket i denne saken har potensielle konsekvenser for naturmiljøet, ettersom gjennomføring av planen vil medføre vesentlig terrenginngrep og utbygging i et naturområde. Naturmangfoldloven gjelder derfor.

Forum for natur og friluftsliv anfører i hovedsak at reguleringsplanen er svært omfattende og at den vil medføre stor skade på naturmangfoldet i området dersom den gjennomføres. Det er også anført at prinsippene i naturmangfoldloven for offentlig beslutningstaking ikke er fulgt, jf. §§ 8-12 og § 7, samt at det er feil i naturmangfoldrapporten som er lagt til grunn for beslutningen.

Vi viser til at naturmangfoldloven stiller særskilte krav til saksforberedelse, dokumentasjon, vurderinger og vektlegginger i alle vedtak som berører naturmangfold. Vi vil særlig vise til følgende forhold:

#### Nml. § 8 Kunnskapsgrunnlaget

Etter nml. § 8 skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

I saksfremstillingen og byrådets innstilling<sup>7</sup> til bystyret heter det at planforslaget vil medføre negative konsekvenser for klima og natur. Dette er etter byrådets vurdering i strid med internasjonale, nasjonale og lokale målsettinger om å sikre natur fra nedbygging og bidra til reduserte klimagassutslipp. Vi legger til grunn at dette vil forsterke kravet til kunnskapsgrunnlaget i saken.

OPUS har utarbeidet en egen naturmangfoldrapport.<sup>8</sup> Rapporten beskriver planområdet på ca. 386 daa som en del av et større sammenhengende grøntområde som er ubebygget. Mot sør-øst grenser området opp mot nærings- og industriareal. Planområdet er preget av delvis kupert kystfuruskog med myrområder i flate partier og terrengforsenkninger.<sup>9</sup>

Rapporten viser bl.a. at det ikke er registrert truede eller sårbare arter i tilknytning til planområdet, mens det er registrert enkelte truede fuglearter i rødlistekategorien nær truet (NT).<sup>10</sup> Like utenfor planområdet, i retning sør og vest, er det registrert to nord-sørgående hjortetrekk, hvorav det østre trekket sannsynligvis vil fortsette gjennom planområdet.<sup>11</sup> Samlet sett er det ikke registrert spesielt

---

<sup>7</sup> <https://www.bergen.kommune.no/politikere-utvalg/api/fil/bk360/5793467/Framstilling-Ytrebygda-Gnr-111-Bnr-83-mfl-Kokstaddalen-Reguleringsplan> , side 8 under konklusjon.

<sup>8</sup> <https://www.bergen.kommune.no/politikere-utvalg/api/fil/bk360/5759043/Naturmangfoldrapport-datert-23-09-21>

<sup>9</sup> Samme referanse s. 2.

<sup>10</sup> Samme referanse s.16

<sup>11</sup> Samme referanse s.6.



verdifulle biologiske forekomster ( arter, naturtyper eller vegetasjonstyper) i plan- eller influensområdet. <sup>12</sup>

Rapporten bygger bl.a. på befaringer av biolog den 26.09.2017, 30.10.2019, 23.05.2021, 15.06.2021 og 17.06.2021, som gir en beskrivelse av vegetasjon og fuglelivet i området. <sup>13</sup>

Kunnskapsgrunnlaget bygger også på andre registreringer i området, som kartlegging av myr i forbindelse med fordrøyingsproblematikk.<sup>14</sup> Videre ble det utarbeidet en KU ved områdereguleringen for Kokstad Vest og Storrinden. De nasjonale miljødatabasene Naturbase, Artskart og Kilden er også benyttet i planarbeidet som kilder til kunnskap. <sup>15</sup>

Disse kildene gir et relativt oversiktlig bilde over hvilke naturverdier som finnes i området.

Forum for Natur og Friluftsliv har bl.a. vist til at kunnskapsgrunnlaget har endret seg underveis i planprosessen. Naturmangfoldrapporten, som sist ble revidert 23.09.2021, sier på side 16 at «[d]et er ingen truede eller sårbare arter registrert i tilknytning til planområdet, mens det er registrert enkelte fuglearter i rødlistekategorien nær truet (NT).» Granmeis, gulspurv og fiskemåke var tidligere definert som nært truet, men ernå kategorisert som sårbare etter at rødlisten for arter ble oppdatert i november 2021.<sup>16</sup> Det er videre vist til at forekomsten av rødlistearter ikke har hatt innvirkning på utformingen av planen.. Forum for Natur og Friluftsliv har også anført at det foreligger andre mangler ved kunnskapsgrunnlaget knyttet til naturmangfold, som at purpurlyng og kysthumle er observert innenfor planområdet. Videre finnes det 14 myrer innenfor planområdet som er større enn én dekar, og Forum for Natur og Friluftsliv mener det er en klar mangel ved kunnskapsgrunnlaget at myrene ikke er naturtypekartlagt.

Fvl. § 17 sier at saken skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Kravet gjelder også ved vår behandling av saken som klageinstans, jf. fvl. § 33. Bystyret vedtok reguleringsplanen 22.06.2022, altså etter at bl.a rødlisten ble oppdatert i november 2021. Planprosesser vil nødvendigvis ta tid, og det vil kunne være krevende å være oppdatert på endringer i kunnskapsgrunnlaget til enhver tid. Å ikke implementere ny kunnskap i beslutningsgrunnlaget for bystyrets vedtak vil likevel være en saksbehandlingsfeil, og da uavhengig av om kunnskapen er fanget opp eller ikke. Spørsmålet er da snarere om det mangelfulle kunnskapsgrunnlaget er en saksbehandlingsfeil som har hatt innvirkning på vedtakets innhold, jf. prinsippet i fvl. § 41. Vi kommer tilbake til dette spørsmålet.

Forum for natur og friluftsliv har videre vist til at prinsippene i nml. §§ 8-12, jf. § 7, ikke fremgår av bystyrets vedtak.

Nml. § 7 krever at forvaltningsorganet som har vedtakskompetanse, her: bystyret, selv gjør en selvstendig vurdering av hvordan prinsippene i §§ 8-12 gjør seg gjeldende. Prinsippene i §§ 8-12 gjelder mer enn bare sakens opplysning. De har også betydning for selve avveiningen som finner

---

<sup>12</sup> Samme referanse s.15

<sup>13</sup> Samme referanse s. 7

<sup>14</sup> <https://www.bergen.kommune.no/politikere-utvalg/api/fil/bk360/5759044/Hydrologisk-og-hydrogeologisk-rapport-datert-16-04-20>

<sup>15</sup> Jf. opplysninger i oversendelsesbrevet til Statsforvalteren av 12.01.2023 side 5 og naturmangfoldrapport side 17.

<sup>16</sup> <https://artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021>



sted ved avgjørelsen. Kravet i nml. § 7 gjelder ikke bare at det skal fremgå hvordan de aktuelle prinsippene er vurdert, men også hvilken vekt de skal ha. Dette rettslige utgangspunktet er også kommet til uttrykk i Sivilombudets uttalelse SOM 2018-1219<sup>17</sup>.

Det neste spørsmålet vi må ta stilling til er derfor om saksfremlegget<sup>18</sup> og fagnotat ved 2. gangs behandling<sup>19</sup> som ligger til grunn for bystyrets vedtak viser hvordan prinsippene i naturmangfoldloven er kommet til anvendelse, og hvilken vekt prinsippene er tillagt i vurderingen mot andre samfunnshensyn.

Det er vist til følgende i saksfremstillingen som ligger til grunn for bystyrets vurdering:

«

#### Naturmangfold

*Det er generelt stort press på habitater som følge av nybygging. Innenfor området er det ifølge naturmangfoldrapporten ikke funnet truede eller vernede arter. Området er del av et større sammenhengende areal som fungerer som habitat for blant annet hjort. Byrådet vil peke på at selv om det ikke er funnet arter som har krav på vern gjennom naturmangfoldloven så har Bergen kommune et ansvar for å redusere tap av habitat for ville arter og ivareta og restaurere natur der det er mulig. Også natur som ikke er beskyttet direkte i naturmangfoldloven er nødvendig å ivareta for å oppfylle andre forpliktelser knyttet til ivaretagelse av natur. Særlig verdt å nevne i denne sammenheng er RAMSAR-konvensjonen for vern og bevaring av myrområder som Norge har sluttet seg til.*

*Byrådet foreslår en endring av bestemmelse § 2.2.3 for å åpne for at arealer som ikke tas i bruk til lagring, kjøreveg eller parkering også kan bevares som grøntareal. I forslaget som ligger til behandling er det bare åpnet for at slike arealer skal opparbeides som grøntareal. Dette vil ivareta muligheten til å bevare naturlige grønne øyer i byggeområdet.»*

Fagnotatet ved 2. gangs behandling av 11.04.2022 har en beskrivelse av naturmangfoldet på side 17 flg.

Etter å ha gått igjennom saksfremstilling og fagnotatet ser vi at det ikke er gjort en systematisk vurdering av planforslaget etter naturmangfoldloven slik nml. § 7 forutsetter. Det er ikke vist til bestemmelsene i nml. §§ 8-12. Det er riktignok gjort ulike vurderinger opp mot naturmangfoldloven i ulike dokumenter i prosessen, men her må flere dokumenter i planprosessen sammenstilles for å få det hele bildet. Det diskuteres noen ulike kompensierende tiltak, men dette gjøres heller ikke på en systematisk måte opp mot naturmangfoldlovens bestemmelser. Selv om det sies at den samlede belastningen for området blir for stor og at omdisponeringen av området vil stride mot lokale og nasjonale føringer, vises det uten videre til at planforslaget er i tråd med overordnede planer.

Vi savner etter dette en reell vurdering av naturmangfoldet og en systematisk gjennomgang av dette i lys av nml. §§ 8-12, slik loven krever.

Vi konkluderer etter dette med at bystyret selv burde ha gjort en selvstendig vurdering og avveining med utgangspunkt i prinsippene i nml. §§ 8-12 basert på det faktum som foreligger. Nml. § 7 er en saksbehandlingsregel om begrunnelsesplikt, og unnlattelse av å oppfylle kravene er en

<sup>17</sup> <https://www.sivilombudet.no/uttalelser/32600/>

<sup>18</sup> <https://www.bergen.kommune.no/politikere-utvalg/api/fil/bk360/5793467/Framstilling-Ytrebygda-Gnr-111-Bnr-83-mfl-Kokstaddalen-Reguleringsplan>

<sup>19</sup> <https://www.bergen.kommune.no/politikere-utvalg/api/fil/bk360/5759032/Fagnotat-2-gangs-behandling-datert-11-4-22>





saksbehandlingsfeil som kan føre til ugyldighet dersom det kan ha fått innvirkning på planens innhold. Dette fremkommer også av Sivilombudets uttalelse i sak 2018/1219.

### Interesseavveiningen

Vi viser også til at reguleringsplaner skal bygge på de løsningene som samfunnsmessig sett fremstår som de mest gunstige.

Byrådet har i sin innstilling til bystyret anbefalt at bystyret vedtar planen, selv om planen vil medføre negative konsekvenser for klima og natur. Fra konklusjonen siteres det:

*«Planforslaget slik det er lagt frem til politisk behandling medfører negative konsekvenser for klima og natur. Dette er etter byrådets vurdering i strid med internasjonale, nasjonale og lokale målsettinger om å sikre natur fra nedbygging og bidra til reduserte klimagassutslipp. For å ivareta forutsigbarhet og kontinuitet i byutviklingen på Dokken og Mindemyren og i forhold til bystyrets tidligere vedtak om arealbruken i området innstiller byrådet på å vedtak planforslaget med noen mindre endringer.»*

Vi har forstått det slik at hovedintensjonen med planforslaget har vært å utvikle felt I/L1 hvor Posten Brings samfunnskritiske virksomhet kan lokaliseres, og at dette må skje raskt. Flere høringsparter har imidlertid stilt seg negativ til nedbyggingen av grøntstrukturen, og da særlig til felt I/L2. Underveis i planprosessen har det blitt stilt spørsmål ved om I/L2 burde tas ut av planen, eller om planen skulle deles i to. Forslagsstiller har imidlertid ikke ønsket å dele opp planforslaget, da det er brukt tid og ressurser på å detaljere felt I/L2. Forslagsstiller har også påpekt at det er stor etterspørsel etter slike industriarealer i Bergen kommune, samt at en parallell tomteopparbeidelse kan gjøre det enklere å oppnå massebalanse. Kommunen erkjenner i fagnotatets s. 8 at *«Felt I/L2 bidrar til å øke de negative konsekvensene for naturmangfold og klima, men PBE vurderer planforslaget til å være i tråd med gjeldende områdeplan (vedtatt 2015) samt KPA 2018 hvor området er avsatt til industriformål. Planforslaget fremmes derfor i sin helhet slik det nå foreligger.»*

Vi vil påpeke at selv om områdereguleringsplanen og kommuneplanens arealdel viser de aktuelle arealene til utbyggingsformål, kan kommunen likevel fatte nye reguleringsvedtak som bedre reflekterer ny kunnskap og ny kommunal og statlig arealpolitikk.

Når kommunen finner at planen er i strid med internasjonale, nasjonale og lokale målsettinger om å sikre natur fra nedbygging og bidra til å redusere klimagassutslipp, skjerper det etter vår mening kravet til begrunnelsen for reguleringen til utbyggingsformål, og da særlig for felt I/L2 som pr. nå ikke skal utbygges for å ivareta samfunnskritisk virksomhet.

Når de samfunnskritiske funksjonene strengt tatt bare er knyttet til felt I/L1, kan det også muligens tenkes at avveiningene av de ulike interessene for felt I/L2 vil være annerledes enn for felt I/L1. Kommunen burde også spesifikt sagt noe om hvilke særlige naturverdier som er registrert i område I/L2 og vektet disse opp mot behovet for utbygging.

### Er vedtaket ugyldig som følge av saksbehandlingsfeilen, fvl. § 41?

Ved vedtagelse av planer som har konsekvenser for landskap og naturmiljø, kan manglende vurdering og begrunnelse opp mot naturmangfoldlovens prinsipper i §§ 8-12 få innvirkning på vedtakets innhold. Det er underveis i reguleringsprosessen kommet til ny kunnskap som ikke er tatt med i beslutningsgrunnlaget. Interesseavveiningen i reguleringsprosessen er også mangelfull.

Vi kan ikke utelukke at de nevnte manglene kan ha hatt betydning for utfallet i saken, jf. prinsippet i fvl. § 41. Vi opphever derfor kommunens vedtak og sender saken tilbake til kommunen for ny behandling. Vi viser også til at det er kommunen som er øverste arealmyndighet etter plan- og



bygningsloven, og som etter en totalvurdering avgjør hvordan arealene bør brukes. Når det nå er konstatert mangler ved kommunens vedtak, er det vår mening kommunen som er nærmest til å vurdere hvilken betydning feilene eventuelt kan få for arealdisponeringen i området.

Da vedtaket uansett må oppheves, tar ikke Statsforvalteren stilling til de andre rettslige spørsmålene som saken reiser eller klagen forøvrig.

### Oppsummering

Statsforvalteren opphever etter dette Bergen bystyrets reguleringsvedtak av 22.06.2022. Saken sendes tilbake til kommunen for ny vurdering. Klagen har dermed ført frem.

Vi vil presisere at vi med vårt opphevingsvedtak ikke har ment å legge føringer for utfallet ved den fornyede behandlingen av saken. Vi vil likevel peke på at kommunens vedtak må oppfylle lovens krav til begrunnelse, jf. fvl. §§ 24 og 25, og til krav til vurderinger etter naturmangfoldloven §§ 8-12 jf. § 7.

Vedtaket vårt er endelig og kan ikke påklages videre, jf. fvl. § 28 tredje ledd.

Vi gjør oppmerksom på at det kan kreves dekket vesentlige og nødvendige kostnader i tråd med fvl. § 36 når et vedtak er endret til gunst. Et eventuelt krav må sendes til Statsforvalteren innen tre uker.

Med hilsen

Gunnar Hæreid  
assisterende statsforvalter

Anne Kristin Kayser Eitungjerde  
seksjonsleder

*Dokumentet er elektronisk godkjent*

Kopi til:

POSTEN EIENDOM BERGEN AS	Postboks 1500	0001	OSLO
BERGEN KOMMUNE	Postboks 7700	5020	BERGEN
OPUS BERGEN AS	Nordre Nøstekaien 1	5011	BERGEN
POSTEN NORGE AS	Postboks 1500 Sentrum	0001	OSLO

Mottakerliste:

<b>ABO PLAN &amp; ARKITEKTUR AS</b>	<b>Postboks 291</b>	<b>5203</b>	<b>OS</b>
<b>Per Kaarbø</b>	<b>Torvdalsveien 4</b>	<b>5151</b>	<b>STRAUMSGREND</b>
	<b>A</b>		
<b>FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV</b>	<b>Tverrgaten 4</b>	<b>5017</b>	<b>BERGEN</b>
<b>HORDALAND</b>			